

Pritaikytos ir individualizuotos programos

Paruošė specialioji pedagogė metodininkė Edita Stanulienė
2022 m.

Programos

▶ Bendroji programa

- ▶ Ugdymo turinio apimtys nekeičiamos, nustatytais požymiais gali būti pritaikomi mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo kriterijai.
- ▶ Naudojami įprastiniai ugdymosi metodai ir būdai, epizodiškai taikomi alternatyvūs ugdymo būdai ir metodai.

▶ Pritaikyta Bendroji programa

- ▶ 1-5 dalykų programų pritaikymas arba visų mokomųjų dalykų programų pritaikymas.
- ▶ Mokinio pasiekimai žemesni nei patenkinamo lygio, neatitinka dvejų metų laikotarpiu nurodytų mokinių pasiekimų lygių požymių, bet galima nustatytais požymiais juos kompensuoti.
- ▶ Įprastiniai ugdymosi metodai ir būdai derinami su nuolat taikomais alternatyviais.

▶ Individualizuota ugdymo programa

- ▶ Visų ugdymo sričių programų pritaikymas/individualizavimas dalykų turinys, dalykų srities turinys pritaikomi veikloms, savarankiškumo, socialiniams įgūdžiams ugdyti.
- ▶ Mokinio pasiekimai žymiai žemesni nei dvejų metų laikotarpiu nurodyti mokinių pasiekimų lygių požymiai.
- ▶ Vietoj nurodytų Bendrųjų programų atskirų ugdymo sričių, dalykų ugdymas organizuojamas atskiromis veiklomis. (Pagal mokyklos galimybes).
- ▶ Alternatyvūs ugdymosi metodai ir būdai.

Pritaikant programą siekiama

- ▶ Sudaryti visiems mokiniams lygias galimybes aktyviai dalyvauti bendrose ugdymo situacijose.
- ▶ Užtikrinti nuoseklų ir individualų, labiausiai tinkantį mokiniui ugdymą, atliepiant jo poreikius, galimybes, pomėgius ir interesus.
- ▶ Derinti bendrųjų ugdymo programų reikalavimus ir individualius mokinio gebėjimus.
- ▶ Pritaikytos programos pagrindas - supaprastinta ir palengvinta tos pačios klasės dalyko programa, padedanti siekti mokinio patenkinamo pasiekimų lygio.

Programų rašymui nuoroda:

Pagrindinio ugdymo bendrųjų programų pritaikymo rekomedacijos skirtos žemų (riboto) ir labai žemų (nežymiai sutrikusio intelekto) intelektinių gebėjimų specialiųjų poreikių mokiniams ugdyti:

https://smsm.lrv.lt/uploads/smsm/documents/files/svietimas_pagrindinis_ugdymas_spec/BP%20pritaikymo%20rekomendacijos.pdf

Programų rengimo etapai

- ▶ 1 etapas - mokinio pažinimas (kokia mokinio situacija ir kodėl?)
- ▶ 2 etapas - ugdymo tikslai (ko siekiame ugdydami mokinį?)
- ▶ 3 etapas - metodai (kaip sieksime įgyvendinti tikslus?)
- ▶ 4 etapas - įvertinimas (ką pasiekėme ir ką darysime toliau?)

Ugdymo tikslai

- ▶ Tikslai turi konkrečiai nusakyti, ką ir per kiek laiko mokinys išmoks daryti.
- ▶ Tikslai nurodo kryptį, bet nepaaiškina, kaip ten nueiti, tą nusako mokymosi uždaviniai.
- ▶ Tikslai gali būti įvairūs: ugdyti gebėjimą, kurio mokinys dar neturi, diegti naujus įgūdžius, dažniau naudotis jau turimais gebėjimais, ar siekti naujos patirties.

Pritaikyta Bendroji programa

- ▶ Ugdymo programa pritaikoma, kai mokinio pasiekimai žemesni nei patenkinamo lygio, neatitinka 2 metų laikotarpiu nurodytų mokinių pasiekimų lygių požymių, o vaikui nustatomi specialieji ugdymosi poreikiai (SUP).
- ▶ Programa pritaikoma ne ilgesniam nei vieno trimestro/pusmečio laikotarpiui, paskui vertinamas jos tikslingumas, efektyvumas, ji koreguojama ir plėtojama toliau.

Individualizuota programa

- ▶ Mokiniam, kuriems nustatyta negalia dėl intelekto sutrikimo, ugdymo programa individualizuojama.
- ▶ Bendrosios programos tikslai šioms specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems mokiniams yra nepasiekiami. □ Individualizuojant programą svarbu: paprastinti, konkretinti, siaurinti jos turinį, daugiau laiko skirti svarbiausių gebėjimų ugdymui, atsižvelgti į praktinį žinių pritaikymą gyvenime, daugiau laiko skirti kartojimui.
- ▶ Mažiau pažintiems mokiniams mokytojas programą turėtų individualizuoti ne ilgesniam laikotarpiui nei vienas pusmetis. Tik tais atvejais, kai mokiniui programa individualizuojama jau nebe pirmus metus, ir jo mokymosi raida tolygi programa gali būti parengta visiems mokslo metams.

Individualizuota programa

- ▶ Specialųjį ugdymą skiria Švietimo centre dirbantys švietimo pagalbos specialistai.
- ▶ Programą pritaiko/individualizuoja mokytojas, dalykų mokytojai atsižvelgdami į mokinių ugdymosi poreikius, gimnazijos Vaiko gerovės komisijos, gimnazijoje dirbančių švietimo pagalbos specialistų rekomendacijas.
- ▶ Pritaikyta/individualizuota programa aprobuojama Vaiko gerovės komisijos posėdyje.
- ▶ Pritaikyta/individualizuota programa patvirtinama gimnazijos direktorės pavaduotojos.

Programų rašymui nuoroda:

- ▶ Pagrindinio ugdymo bendrųjų programų pritaikymo rekomendacijos skirtos žemų (riboto) ir labai žemų (nežymiai sutrikusio intelekto) intelektinių gebėjimų specialiųjų poreikių mokiniams ugdyti:
- ▶ https://smsm.lrv.lt/uploads/smsm/documents/files/svietimas_pagrindinis_ugdymas_spec/BP%20pritaikymo%20rekomendacijos.pdf

Naudingos nuorodos

- ▶ Pagrindinio ugdymo bendrųjų programų pritaikymo rekomendacijos skirtos žemų (riboto) ir labai žemų (nežymiai sutrikusio intelekto) intelektinių gebėjimų specialiųjų poreikių mokiniams ugdyti:
- ▶ https://smsm.lrv.lt/uploads/smsm/documents/files/svietimas_pagrindinis_ugdymas_spec/BP%20pritaikymo%20rekomendacijos.pdf
- ▶ Metodinės rekomendacijos pradinio ir **pagrindinio** ugdymo lietuvių kalbos ugdymo pritaikymo mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių:
- ▶ <https://vdocuments.mx/reader/full/metodines-rekomendacijos-mokytojams-del-komunikavimo-asmenine-mokejimo>(Atkreipiu mokytojų dėmesį, kad šių rekomendacijų pabaigoje rasite internetinių programų ir svetainių lietuvių kalbos užduočių atlikimui).
- ▶ Nacionalinė Švietimo agentūra/pagalba mokyklai ir mokytojui:
- ▶ <https://www.nsa.smm.lt/svietimo-pagalbos-departamentas/itraukties-pletros-skyrius/itraukusis-ugdymas/pagalba-mokyklai-ir-mokytojui/>
- ▶ Skaitmeninių priemonių sąrašas, skirtas dirbti nuotoliniu būdu su specialiųjų ugdymosi poreikių turinčiais mokiniais:
- ▶ [file:///C:/Users/Vartotojas/Downloads/Skaitmenin%C4%97s%20priemon%C4%97s%20spec.%20ugdymosi%20poreiki%C5%B3%20mokiniams%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/Vartotojas/Downloads/Skaitmenin%C4%97s%20priemon%C4%97s%20spec.%20ugdymosi%20poreiki%C5%B3%20mokiniams%20(1).pdf)

Naudoti šaltiniai:

Mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdymo turinio individualizavimas

https://smsm.lrv.lt/uploads/smsm/documents/files/svietimas_pagrindinis_ugdymas_spec/ knyga_apie_individualizav.pdf